

вплинули на глядача емоційно, наприклад: *«Знайомтеся, це кіт Вася, який сидить на плечі свого господаря і напевно чи не найбільше привертає увагу малечі. Цей вухатий, хоч і приїхав із Сум, проте після довгої дороги аж ніяк не хоче відпочити, а навпаки аби хто погладив, приголубив»*. Відповідно до жанрових вимог, журналіст має бути в центрі подій, наприклад, у випуску програми № 340 ведуча програми робить стендап на фоні рингів, де змагаються собаки: *«Сьогодні наша програма завітала на виставку вухатих та хвостатих. Як змагалися між собою різні породи чотирилапих, давайте зараз поглянемо»*.

Особливістю зазначеного жанру є динаміка. У випуску програми № 285 про чемпіонат собак з аджиліті (спорт через долаття смуги перешкод), ми подали лайф, щоб передати атмосферу події. Також дуже важливо «перенести» глядача на місце події, такий задум можна реалізувати за допомогою закадрового тексту, наприклад: *«Муркотуни на виставці поводять себе по-різному: хтось після далекої дороги відпочиває, хтось злякано поглядає на людей які прийшли подивитися на чемпіонат, ну а хтось, як наприклад, улюблениця Ольги з Києва позує для відвідувачів»*.

Отже, зоотематика – одна із найбільш запотребуваних тем на телебаченні. Проте на українському телепросторі кваліфікованих авторських програм про тварин немає. Відтак створення авторської телепрограми «Вухаті та хвостаті» забезпечує інформування аудиторії про утримання тварин. Інформаційне наповнення авторського доробку представлено в жанрі інтерв'ю і репортажу. Перший зазначений жанр є найбільш використовуваним. За допомогою нього автор програми дізнається від героя та експерта про особливості утримання тварин. Жанр репортажу був доцільним тоді, коли інформували про подію в галузі кінології.

Список використаної літератури

1. Баришполець О. Чинники впливу засобів масової інформації на аудиторію [Електронний ресурс] / О. Баришполець. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=64&c=1448>.
2. Князев А. Основы тележурналистики и телерепортажа : учебное пособие / А. Князев. – Бишкек : КРСУ, 2001. – 160 с.
3. Лукина М. Технология интервью : учебное пособие для вузов / М. Лукина. – М. : Аспект Пресс, 2003. – 191 с.
4. Уоллес П. Психология Интернету [Електронний ресурс] / П. Уоллес. – Режим доступу : http://mediasapiens.kiev.ua/bytag/tag_doslidzhennya/page_2/.
5. Фролова Т. И. Социальная журналистика и ее роль в общественном диалоге / Т. И Фролова. – М. : Аспект Пресс, 2003. – 68 с.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент О. М. Цапок

ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ШОУ-ГРИ НА СУЧАСНОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ

О. А. Тютенко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Нині одним із найпопулярніших телевізійних продуктів є розважальні телепрограми, оскільки вони уможливають відображення дійсності крізь призму емоційного сприйняття світу. Люди намагаються перетворити в розвагу всі аспекти свого життя. Телеглядач звертається до розважального телебачення, якщо хоче відпочити без особливих матеріальних і психологічних затрат.

Сучасні науковці акцентують на розважальній функції ЗМІ, зокрема телебачення, оскільки такий процес перегляду, допомагає людині розслабитися й отримати задоволення [3]. Розважальні телевізійні програми – це форма проведення дозвілля, розрахована на емоційну реакцію аудиторії, пов'язану з отриманням задоволення, емоційного комфорту та релаксації. Розважальні телевізійні програми дослідники розглядають як форму взаємодії шоу із глядацькою аудиторією, що має різноманітні канали зворотного зв'язку.

Шоу-гру вважають одним із різновидів розважальних програм. Цьому питанню присвячені наукові розвідки Є. Гуцала [3], В. Коробко [4], Ю. Щербини [7] та ін. Окремі дослідники [1; 4; 5] вважають шоу-гру різновидом реаліті-шоу. Так, А. Полісученко [5] розглянув жанр реаліті-шоу в контексті українського та світового телебачення, проаналізував його складники та перспективи розвитку. Американська дослідниця Р. Набі [цит. за дж. 4] досліджувала тематичний поділ реаліті-шоу, та розробила власну класифікацію. Науковець А. Абраменко [1] розглядав жанри та особливості реаліті-програм на телебаченні.

Шоу-гра – це різновид реаліті-шоу. Її мотивами є отримання насолоди й задоволення від перегляду програми чи заповнення вільного часу. Основним призначенням шоу-гри вважаємо зняття напруги, емоційний комфорт отримання насолоди та спрямованість на досягнення певної мети.

Досі немає ґрунтовних досліджень, у яких описані жанрові ознаки саме шоу-гри. Проте чимало науковців окреслювали особливості розважальних програм. Так, Н. Вакурова [2] дослідила типологію жанрів сучасної екранної продукції. Походженням і прийомами інфотейнменту як специфіки розважальних програм займалася Н. Симоніна [6]. В основу нашого подальшого аналізу покладено класифікацію Ю. Щербини [7]. Дослідниця виокремлює такі визначальні жанрові ознаки ігрових шоу:

1) видовищність програми; 2) добір упізнаваних різнотипних героїв для шоу; 3) залучення глядача до участі в шоу (смс-голосування, дзвінки в студію, участь у конкурсах тощо), релаксація його фізичних сил і задоволення від перегляду; 4) Індивідуальні особливості ведучого, його популярність і публічність тощо. Зважаючи на це, ключовою жанровою ознакою шоу-гри є видовищність програми, що забезпечується демонстрацією соціально значущої поведінки, яка залежить від типу шоу та його сценарію, а також від способу й місця знімання. Учасниками є певні типажі, що конкурують між собою. Глядачі, у свою чергу, співпереживають героям чи просто задовольняють свої емоційні потреби. Відпочинок аудиторії забезпечує естетичне житлове середовище, у якому діють герої, та вдало сформовані зовнішні образи учасників. Ведучий шоу-гри мусить формувати не лише свій позитивний імідж, а й образ каналу.

Ігрові шоу на сучасному телебаченні презентовані багатьма тематичними різновидами. Питання його типології залишається відкритим, оскільки немає єдиної класифікації цього жанру. Основою таких програм є гра. Головним їхнім призначенням – розвага, а за формою вони нагадують видовище. Шоу-гра характеризується цікавими завданнями для незвичайних учасників та акцентує увагу на прагненні героїв перемогти.

Оскільки шоу-гра є різновидом реаліті-шоу, то, проаналізувавши різні класифікації цих програм, вважаємо найповнішим їх поділ за тематичними ознаками, який описала В. Коробко [4]. Дослідниця виділяє документальне реаліті-шоу, яке має такі різновиди: специфічне житлове середовище, стиль мильної опери та селебреті.

Наступний тематичний різновид – це реаліті-шоу перетворення/перетворення. Він має такі різновиди, як перетворення зовнішності та предметів побуту. Реаліті-шоу про юридичну сферу поділяється на судове шоу, та документальні фільми про правоохоронні органи. Останній тематичний різновид – це шоу-гра/конкуренція. Він включає шоу-побачення, пошук роботи та виживання.

Щоб проілюструвати специфіку ігрових шоу на сучасному українському телебаченні ми обрали «Новий канал» адже саме він позиціонує себе як повністю розважальний. Телепрограми зорієнтовані на глядачів від 14 до 35 років. Своїми шоу канал пропагує загальнолюдські цінності, зокрема любов і стосунки («Серця трьох», «Кохання на виживання»). У деяких програмах презентований шлях героїв до досягнення мети («Супермодель по-українськи», «Проект перфект»). Тому доцільним буде проаналізувати розважальні шоу саме на цьому телеканалі.

Проаналізувавши реаліті-шоу за класифікацією В. Коробко [4] ми з'ясували, що на «Новому каналі» за травень-червень 2017 р. представлені чотири документальні шоу, три реаліті перетворення/перетворення та шість ігрових шоу. Програми про юридичну сферу діяльності не представлені на досліджуваному каналі. У науковому дослідженні ми проаналізували 12 випусків шоу «Серця трьох», 14 випусків програми «Супермодель по-українськи» та 8 випусків «Кохання на виживання».

У процесі наукового пошуку ми з'ясували, що шоу-гра різноаспектно представлена на «Новому каналі». Зокрема, виявлено всі її тематичні різновиди: шоу-побачення, пошук роботи та виживання. Проаналізувавши перші сезони трьох програм, ми дійшли висновку, що вони повністю відповідають жанровим ознакам шоу-гри.

У шоу-побаченні «Серця трьох» наявний елемент видовищності (демонстрація стосунків між героями), учасників добирають за надісланими анкетами, аудиторія зазвичай виконує споглядальну роль, а ведуча є старшою подругою та наставницею для дівчат.

У шоу-пошуку роботи «Супермодель по-українськи» яскравіше представлений елемент видовищності, оскільки наявні незвичайні локації, де дівчата фотографуються. Також у шоу наявний елемент скандальності. Постійна емоційна напруга між учасницями програми не лишалася непоміченою для телеглядачів і підтримувала глядацький інтерес. Ведуча шоу-пошуку роботи, на відміну від шоу-побачення, більш сувора, до її обов'язків належить визначення найкращої та найгіршої із учасниць.

Екстремальне реаліті «Кохання на виживання» є прикладом шоу-виживання. Робимо такий висновок на тій підставі, що в цій програмі більшою мірою представлені ознаки цього різновиду, ніж документального шоу мильної опери. Видовищність у програмі забезпечують складні умови для життя, несподівані завдання для учасників є метою перевірки їхніх стосунків на міцність. Цим програма й зацікавлює свою аудиторію, що також посідає споглядальницьку позицію. Суворий ведучий Даніель Салем виконує роль наставника, який допомагає героям вирішити, чи зможуть вони продовжувати стосунки надалі.

Отже, аналіз ігрових програм, представлених на «Новому каналі», дозволив виявити особливості досліджуваного жанру, а також з'ясувати типиформувальні чинники, що зумовлюють виокремлення різних видів ігрових програм. Популярність подібних шоу залежить від особливостей висвітлення жанрових ознак програми, а також каналу, на якому вони транслюються.

Список використаної літератури:

1. Абраменко А. Жанр реалити и его особенности на российском телевидении / А. Абраменко [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://psujourn.narod.ru/vestnik/vyp_1/abr_real.htm.

2. Вакурова Н. В. Типология жанров современной экранной продукции : учебное пособие / Н. Н. Вакурова, Л. И. Московкин. – М. : Издательство Московского университета, 1997. – 384 с.
3. Гуцал Е. А. Реалити-шоу : некоторые аспекты типологии / Е. А. Гуцал [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://proceed-ings.usu.ru/?base=mag>.
4. Коробко В. І. Тематичні різновиди розважального жанру реаліті-шоу / В. І. Коробко // Наукові записки Інституту журналістики. – Київ, 2015. – Т. 59. – С. 128–132.
5. Полісученко А. Ю. Реаліті-шоу: новий етап розвитку інтерактиву на українському телебаченні / А. Ю. Полісученко // Наукові записки інституту журналістики. – Київ, 2013. – Т. 49. – С. 46–61.
6. Симоніна Н. Новітні жанри української тележурналістики: розвиток інфотейнменту / Н. Симоніна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://journ.univ.kiev.ua/trk/publikacii/symonina_publ.php.
7. Щербина Ю. Жанрові особливості розважальних програм українського телебачення / Ю. Щербина // Теле- та радіожурналістика. – 2015. – Випуск 14. – С. 253–259.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент О. Д. Федоренко